

DAĞDA ARAMA KURTARMA

2007'yi acı bir haberle karşıladık. İki arkadaşımız, Seza Bürkan Yüksel ve Utku Kocabıyık'ı Aladağlar'daki Demirkazık zirvesi kuzey-batı sırtında tırmanış yaparken yaşadıkları kazada kaybettik. Aynı ekipte yer alan Hüseyin Kapukaya ise yaralı olarak kurtarılabilir. Bu yaşananlar, dağcılık ya da herhangi bir doğa sporuyla ilgisi olan ya da olmayan herkesi hem üzdü hem de düşündürdü. Bu tür kazaların yaşanmaması için neler yapılabilir konusu kafaları her zaman kurcaladı, bundan sonra da kurcalayacak. Ne var ki, ne kadar önlem alınırsa alınsın, adı üstünde kaza bu; hiç beklemediğimiz bir anda hepimizin başına gelebilir. Böyle durumlardaysa, iş arama kurtarma konusundaki becerilerimize kalıyor. Arama kurtarma ekibi ne kadar yetkinse ve olay yerine ne kadar çabuk ulaşıyorsa, yaralıların kurtarılması da o ölçüde başarılı oluyor. Orta Doğu Arama Kurtarma Dağcılık ve Doğa Sporları Derneği'nden (ORDOS) Bora Maviş, Burçak Özoğlu, Eylem Elif Koç, Mustafa Cihan, Serkan Girgin ve Yalçın Yıldız yaşadığımız kazada arama kurtarma operasyonunu yürüten ekipte yer aldılar. ORDOS'lu arkadaşlarımızla arama kurtarma konusunda eksiklerimizi ve fiilen bu işin içinde yer alan bir ekip olarak yapılması gerekenler konusundaki düşüncelerini konuştuk.

Arama kurtarma nedir? Hangi durumlarda başvurulur?

Burçak Özoğlu - Arama kurtarmanın, uluslararası literatürde kent ve kırsal diye bir ayrımı var. Kırsal alanda ya da doğada arama kurtarmanın yerleşim yerleri dışındaki alanlarda kazazedeye ulaşmak, onu kurtarmak ve tahliye etmek kurtarma kısmını; kayıp kişiye ulaşip tahliyesini gerçekleştirmek de arama kısmını oluşturur diye-

biliriz kısaca. Bizim derneğimizin katkıda bulunduğu alan dağ arama kurtarma. Bununla birlikte, 1999 depremlerinde yaşadığımız seferberlikte yalnızca arama kurtarma örgütleri değil, maden işçileri gibi işi arama kurtarma olmayan birçok kişi ve grup da yer aldı. Bu, aslında bizim için bir dönüm noktası oldu; birçok arama kurtarma örgütü kurulduğu gibi, sivil savunma ekipleri ve Jandarma Komutanlığı'na bağlı

arama kurtarma ve Özel Harekât Dairesi'ne bağlı arama kurtarma birimleri de kendilerini yenilediler. Bu süreç sonrasında, arama kurtarma işi biraz daha yerine oturdu gibi. Biz de bu nedenle kendi alanımızı sınırladık.

Eylem Elif Koç - Arama ve kurtarmayı birbirinden ayırmakta yarar olabilir. Dolayısıyla ayrı ayrı uzmanlaşma isteyen bu iki işi yapan insanları da ayırmalıyız. Örneğin,

dağda bir ekibin üstüne çığ düştüğünde genellikle yapılan iş kurtarmadan çok aramadır. Böyle bir durumda dakikalar bile çok önemli olduğundan, genellikle ekibin geri kalanı müdahale eder. Bunun çok özel teknikleri vardır. Rotayı şaşırın ve gitmek istediği noktaya ulaşamayan bir ekip ya da kişinin bulunması da arama başlığına girer. Burada da ya kaybolanların telsiz görüşmesi sonucunda verdikleri yer bilgilerine göre ya da planlanan çıkış rotası göz önünde bulundurularak yanlarına ulaşmaya çalışılır. Bunun için de harita ve pusula ya da varsa GPS kullanılarak arama yapmak gibi birçok teknikten yararlanır. Dağda kurtarmadaysa, genellikle kurtarılacak kişiye yürüyerek ya da bir taşıtla doğrudan ulaşamıyor, ulaşılabilse bile o kişi yürüyebilecek durumda olmayabiliyor. Yani bir kurtarma operasyonu, kaya duvarı üzerinde kalmış birine kaya tırmanışıyla ulaşip onu tahliye etmek ya da kolayca ulaşılsa bile kazazedenin tahliyesinin kolay olmadığı durumlarla karşılaşmayı gerektirebiliyor. Her iki durumda da kurtarmayı gerçekleştirebilmek için yalnızca temel dağcılık bilgileri yeterli değil.

Bu aşamada kime arama kurtarmacı denir diye sorabiliriz.

Eylem Elif Koç - Evet, işte bu nedenle her dağa giden, "ben dağcıyım" diyen kurtarmacı olamayabilir. Ama olayın bir de şu yönü var; bizim anlayışımıza göre kurtarma tekniklerini bilmeden dağa gitmek doğru değil. En azından belli seviyedeki tırmanışlar için bunu söyleyebiliriz.

Burçak Özoğlu - Aslında bir arama kurtarmacı, dağcılığının öncesinde arama kurtarmacı kimliğine sahip olmalı. Bu da, hem dağcılık eğitimlerini almış ve bu tekniklere sahip hem de belli bir örgütlülük içerisinde ve işbölümü çerçevesinde çalışabilme becerisine sahip olması gerektiği anlamına geliyor. Ayrıca bir arama kurtarmacı, yaşamının her gününde ve gününün 24 saatinde böyle bir vakaya hazırlıklı olabilen kişi olmalı. Ancak Türkiye'de böyle bir uzmanlaşma yok. Yurtdışında bu uzmanlaşma öyle bir aşamaya geliyor ki, yalnızca tek bir dağın bile arama kurtarma ekibi olabiliyor. Ne yazık ki, Türkiye'de bu koşulları sağlamak olanaklı değil. Biz de kendi adımıza, yaptığımız işte en doğruya ulaşmayı hedefliyoruz. Bu doğrultuda yaptığımız ilk şey sınırlarımızı belirlemek oldu. Yani "ne olursa olsun biz gider kurtarıyoruz" demektense, kendi bilgimiz ve becerilerimiz doğrultusunda hareket etmeye çalışıyoruz. Bizim, teknik rotalarda özellikle kış koşullarındaki tırmanışlar sırasında meydana gelen kazalara müdahalede uzmanlaşmış bir ekibimiz var.

Mustafa Cihan - Bizim dışımızda da arama kurtarma etkinliklerinde görev alan kuruluş ve örgütler var. Bunlardan en önemlisi ve özellikle 99 depreminden sonra çok yol kat eden Sivil Savunma Örgütü. Hem doğal afetlerde hem de doğada arama kurtarma yapma konusunda yetkinler. Ayrıca DAK (Doğal Afetler Arama ve Kurtarma) ve JAK (Jandarma Arama Kurtarma) gibi askeri birimler ve diğer sivil örgütlenmeler de arama kurtarmada görev alıyor.

Eylem Elif Koç - Ancak yine de, uzmanlık gerektiren alanlarda sayı yeterli değil. Örneğin yaşadığımız son kazanın kurtarma operasyonu sırasında bir başka yerde, başka bir ciddi kaza daha yaşansaydı ona da müdahale edebilecek bir başka ekip daha yok ülkemizde.

Bir arama kurtarma operasyonunu adım adım anlatabilir misiniz?

Burçak Özoğlu - Bu işin Acil Durum Müdahale Sistemi diyebileceğimiz bir sistemi var. Sistemin temelinde işbölümü ve koordinasyon yatıyor. Bu nedenle sistemi, o işbölümünü bilen ve birbirini tanıyan bir ekip kurabilir. Sistemin yaşama geçirilmesini tetikleyen şey, kaza duyumunun alınması. Arkasından gelen adımları birkaç bölüme ayırabiliriz. İlki, kazaya fiilen müdahale edecek birimin belirlenmesi. İkincisi, bu birime destek sağlayacak birimin hazırlanması ve son olarak da, bütün bunların koordinasyonu ve medya, aileler ya da varsa baş-

ka kurumlarla ilişkileri de kapsayacak çevre ilişkilerinin organizasyonunun sağlanması. Bu üçlü yapının çok kısa sürede bir araya gelebilecek bir reflekse sahip olması şart. Bütün bu birimler ne yapacaklarını önceden biliyor olmalı. Bu da, ancak ortak çalışabilen bir grup tarafından yapılabilir. Bu yapı kurulduktan sonra, gelebilecek her türlü destek bu yapıya uyum sağlaması koşuluyla kendine bir yer bulur.

Dağda herhangi birinin başına bir kaza geldiğinde kime ulaşması gerekiyor?

Eylem Elif Koç - Jandarma yıllardır dağa giderken bize haber verin, yapacağımız işi bildirin diyor. 156 diye bir numara var, arayıp yapmayı planladığınız şeyi bildiriyorsunuz. Aslında daha önce konuştuğumuz gibi, bizim kafamızdaki yapı hayata geçirilebilirse, bu çok ideal bir şey olur. Jandarma kanalıyla Federasyon'a haber gitmesi durumunda, merkezi yapı bünyesinde operasyonu yürütecek ekip oluşturulabilir. Ama uygulamada, tırmanışa giden kişi ya da yakınları her ne kadar jandarmaya haber vermiş olsa da, bir kaza durumunda ya ORDOS'u arıyor ya da AKUT gibi ilgili başka bir birimi. Bununla birlikte, bu haber aynı anda birçok noktaya birden gidiyor. AKUT'un kulağına gittiği anda hemen ORDOS'a da gelmiş oluyor. Bu nedenle olayın durumuna göre, belki de çok verimsiz bir şekilde kimin operasyona gidip gitmeyeceği reflekslere göre belirleniyor.

Bu tür olayları da çok sık yaşamadığımız için, hemen her olaya dahil oluyoruz. Bizim ekibimizden ya da başka arkadaşlarımızın kazalarında ya da teknik müdahale gerektiren birçok vakada, biz büyük oranda işin fiili kısmının sorumlusu oluyoruz. Belki de sözünü ettiğimiz refleksleri çok çabuk örüyor olmamızın faydasını görüyoruzdur. Biz yıllardır hep birlikte dağa gittiğimiz için, herkes kendi üzerine düşen görevi hemen algılayıp yerine getirecek ortak refleksleri gösterebiliyor.

Burçak Özoglu - Aslında bu işin en doğru yapılışı, duyumun bile belirli kurallar çerçevesinde alınmasıyla başlar. Haberi veren kişi, belki olayın heyecanı tam ve

doğru bilgi veremeyebilir, ama duyumu alan kişinin bir soru listesi olmalı ve kaza ya en çabuk ve etkili biçimde müdahale edilebilmesi için hayati soruları sorması gerekir. Bu soru listesi de bir kaza anında ulaşılan ve duyumu alan kişilerin elinde hazır bulunmalı. Bununla birlikte, kurtarmacılığın her alanı mutlaka uzmanlaşma gerektiriyor. Dağ, nehir, mağara arama kurtarma gibi birçok alt bileşeni olan doğada arama kurtarmanın ve hatta şehir arama kurtarmanın her alanında çalışacak ekipler, o konuda mutlaka yetkin olmalı ve uzmanlaşmalı. Böyle bir organizasyon da ancak merkezi bir yapılaşmayla gerçekçi kılınabilir. Örneğin, çok fazla arama kurtarma

ekibinin bulunduğu ABD'de bile İkiz Kuleler olayında yalnızca federatif kurtarma birliklerinin operasyona katılmasına izin verilmişti. Buradan anlıyoruz ki, kurtarma gönüllülük bazında yürütülecek bir iş değil aslında, çok ciddi bir merkezi yapılanmayı gerektiriyor.

Ne gibi zorluklarla karşılaşılıyor?

Bora Maviş - Örneğin, haftada bir böyle bir vakayla karşılaşsak, gönüllülük bazında bu işi yürüten insanlar olarak müdahalede çok zorlanırsınız. Herkesin kentte sürdürmek zorunda olduğu yaşamı, işi gücü var sonuçta. Bir olay bile bizi nerdeyse bir ay boyunca meşgul ediyor. Böyle bir şeyi profesyonelleşmeden göğüslemek olanaksız. Ku-

Doğada İlk Yardım

Bir doğa sporcusu düşme sonucu yaralanmış, yөнünü kaybettiği için kaybolmuş ya da hazırlıksız bir şekilde geceyi doğa koşullarında geçirmesi gerekmiş olabilir. Bu ya da benzeri durumlarda bir arama kurtarma ekibinin görev yapması söz konusu olduğunda, ekibin içerisinde olası sağlık sorunlarına müdahale etmek için bilgi ve beceri düzeyi, doğa koşulları için uygun olan sağlık profesyonelinin bulunması uygun olacaktır. Ancak daha çok şehir ortamında ve hastane koşullarında hasta bakımı sağlamış olan bir sağlık profesyonelinin bu sefer karşılaşacağı şartlar çok daha farklı olabilir. Aşırı sıcak ya da soğuk, yağmur, kar ve tipi, yüksek irtifa, derin ve karanlık mağaralar, yarı ile hastane arasında dereler, tepeler, kanyonlar ve ormanlar vb. etmenlerin varlığı doğada gerçekleştirilecek sağlık uygulamalarında farklı yaklaşımları zorunlu kılar.

Günümüzde, tıp bilimi içerisinde ayrı bir uzmanlık alanı olarak görülmesi de doğa tıbbı, dağ tıbbı, kurtarma tıbbı gibi kavramlar bu özel durumlarda uygun sağlık bakımını sağlayabilmek amacıyla son yıllarda başka ülkelerde ilgi çekmeye başlayan yoğunlaşma alanlarıdır.

Dağ (ya da genel olarak doğada) arama-kurtarma operasyonlarında ekiplerin sağlık açısından yeterliklerini iki düzeyde değerlendirmek gerekir. Birinci düzey, ekip üyelerinin tamamının sahip olması gereken ilkyardım bilgi ve becerisi, aynı zamanda bu amaçla kullanacakları malzemelerdir. Arama kurtarma takımı üyeleri, karşılaşabilecekleri sağlık sorunlarına müdahale edebilecek şekilde bilgi ve malzemeyle donatılmı olmalı. İdeal olarak arama ve kurtarma operasyonuna katılan bir gönüllü, en az 40 saat süreli Doğada İlk Yardım eğitimi görmeli. Bu eğitimlerde, şehir koşullarında da kullanılabilecek temel bilgilerin yanı sıra, uzun süreli (bazen günler süren) hasta bakımını nasıl yapılması gerektiği, doğa koşullarının insan vücuduna ve yaralanmalara olan etkisi, yüksek irtifa ya bağlı sorunlar (akut dağ hastalığı, yüksek irtifa akciğer ödemi ve yüksek irtifa beyin ödemi gibi), atletik yaralanmalarda uzun süreli tahliye uygun müdahaleler, omurilik yaralanması olasılığında doğa koşullarında detaylı yaralı değerlendirme uygulamaları, temel ilaç bilgileri, eldeki malzemeleri (örneğin tırmanış ipleri, kayaklar, sırt çantaları) kullanarak sedye yapma, kırıklar için uygun atel yöntemleri geliştirme, uyku tulumlarıyla hipotermi paketi uygulama gibi bilgilere sahip olmaları gerekir.

Sağlık profesyoneli olmayan bu arama kurtarma takımı üyelerinin yanlarında, kendi bilgi düzeylerine uygun olarak donatılmış ilkyardım çantaları taşımaları gerekir. Bu çantalar, öncelikle kendileri ve ekip arkadaşlarının ihtiyaçlarını karşılamak için küçük kişisel çantalar şeklinde, bunun yanı sıra karşılaşılabilecek yaralılara müdahale için gerekli malzemelerin bulunacağı biraz daha kapsamlı ekip çantası şeklinde hazırlanmalı.

İkinci düzeydeyse, arama kurtarma takımının bünyesinde sağlık çalışanı olarak görev alacak bir doktor, paramedik ya da hemşirenin özelliklerine değinmek gerekir. Bu sağlık profesyonellerinin doğada arama kurtarma operasyonlarında yer alması durumunda var olan sağlık bilgilerini, doğa koşullarına nasıl uyarlayacaklarını öğrenmeleri gerekir. Doğada İleri Yaşam Desteği denen bu modüllerde, doğa koşullarında damar yolu açma ve uygun sıvı tedavisi, ileri hava yolu girişimlerinin alternatif yöntemleri (yalnızca parmak yardımıyla hava yoluna tüp sokma - dijital entübasyon, burundan soluk borusuna uzanan tüp sokma - nazotrakeal entübasyon gibi), oksijen tedavisi, taşınabilir yüksek basınç torbası kullanımı, ağrı tedavisi (analjezikler ve alternatifleri), doğa koşullarında yara bakımı (yara temizleme teknikleri, sütür ve diğer yara kapatma yöntemleri) doğada sık karşılaşılan enfeksiyon türleri ve uygun antibiyotik kullanımı, atletik yaralanmalara doğa koşullarında müdahale yöntemleri (belirli eklem çıkıklarının yerine oturtulması, açık ve açılı kırıklara müdahale, doğaçlama atel uygulamaları vb.), diş acilleri, yüksek yerlerden (kayalıklar gibi) ya da dar alanlardan (mağara ortamları) hasta tahliyesi ve hayatta kalma gibi konularda bilgiler verilir. Bu tür eğitimler ABD, Kanada, Avustralya ve bazı Avrupa ülkelerinde 40 saatlik kurslardan tıp fakültelerinde bir dönem boyunca okutulan seçmeli derslere kadar uzanan bir yelpazede sunulabilmektedir.

Doğada arama kurtarma operasyonlarında görev alan takım üyeleri ve sağlık profesyonelleri, kendi eğitim düzeylerine uygun şekilde donatacakları ilk yardım/acil yardım çantalarına sahip olmalı. Bu çantalar, görev yapılacak bölgenin özellikleri ve donanımlı bir sağlık merkezine olan uzaklığı, ekibin büyüklüğü, hasta ya da yaralıların sayısı, görevin tahmini süresi vb. etmenlere bağlı olarak düzenlenmeli. Çantalar, kişinin sırtına takarak uzun mesafeler yürütmesine izin verecek şekilde hafif ve rahat olmalı, doğa koşullarında kullanışlı olmayacak, yer kaplayacak ve ağırlık yapacak malzemeler içermemeli. Örneğin, standart termometreler 35°C'nin altındaki vücut sıcaklığını okumazken, doğa sporcularının en sık karşılaşabileceği durumlardan hipotermi vücut sıcaklığının 35°C'nin altına düşmesiyle kendini gösterir. Aynı şekilde bir doktorun yanında taşıyabileceği bazı ilaçlar, aşırı soğuk ya da sıcaktan etkilenir ve bozulabilir. Bu çantalar, içlerindeki malzemeleri uygun şekilde koruyabilmeli ve su geçirmez özelliğe sahip olmalı.

Ülkemizde arama kurtarma takımları bünyesinde gönüllü olarak görev alanlar arasında, yukarıda bahsedildiği şekilde doğa tıbbı konularına yönelik bir yoğunlaşma yok. Bu konuda genellikle sağlık profesyoneli olmayan takım üyelerinin şehir koşullarına yönelik ilkyardım eğitimlerinden geçtikleri, sağlık profesyonellerininse kendi uygulama alanları dışında doğa koşulları ve arama kurtarma operasyonlarına yönelik özel bir eğitim almadıkları görülüyor. Daha çok bireysel girişimlerle, az sayıda arama kurtarma takımı üyesi bu alanda kendilerini geliştirmişler. Ancak, doğada karşılaşılabilecek hasta ve yaralılara en uygun düzeyde sağlık bakımını verip acılarının azaltılması, kalıcı sakatlıkların önlenmesi ve hatta hayatlarının kurtarılması için bu tür özelleşmiş eğitim programlarının uygun şekilde sunulması gerekir.

Doğa tıbbi alanındaki çalışmalar, yayınlar ve eğitimler hakkında aşağıdaki linklerden (ya da yazarın kendisinden) ayrıntılı bilgi alabilirsiniz.

Gürkan Özel Paramedik

Doğada İlk Yardım ve Doğada İleri Yaşam Desteği Eğitmeni, Arama-Kurtarma Teknisyeni
rescuemedic@gmail.com

Kaynaklar

www.ilkyardim.com
http://wmi.nols.edu
http://www.wms.org
http://www.thebmc.co.uk/world/mm/mm0.htm
Paul S.Auerbach Wilderness Medicine - Management of Wilderness and Environmental Emergencies - 4th edition.

rumsal olarak karşımıza çıkan engellerse iyileştirilebilir. Aslında şu hali bile birçok ülkeye göre oldukça iyi sayılır. Örneğin, orunun bir kaza durumunda helikopter çıkartabilme yeteneği, her yerde rastlanabilecek bir şey değil. Şu anki yapıya göre, sayısal olarak hiç de fazla olmayan arama kurtarma ekiplerinin verdiği reaksiyonlar birçok ülkeye göre iyi. Ama o reaksiyonu verebilmemiz için gerekli koşullar tam olarak oturmuş değil. Her ne kadar helikopter konusunda ordu çok yardımcı olsa da, onlar da bu kararı vermekte zorlanabiliyorlar. Bunun tüm sorumluluğunu ve yetkisini taşıyan bir kurum olmalı mutlaka. Yani “tamam gidiyoruz” dedikten sonra artık helikopter izni için başka bir yerlere başvurmaya gerek kalmamalı. Olay yerine en kısa sürede ulaşmak, saatlerin hatta kimi zaman dakikaların kritik olduğu böyle vakalarda en önemli şey halini alabiliyor.

Serkan Girgin – Bizim kimi vakalarda birlikte çalıştığımız DAK’ın donanımı da, teknik bilgisi de çok yeterli. Ne var ki, bu birimin görevi dağcılar kurtarmak değil; doğal afetlerde gerekli müdahalelerde bulunmak. Elbette teknik tırmanış yapmıyorlar, ama birtakım teknikleri biliyorlar ve bu sayede işgücü anlamında da çok büyük yararları oluyor. Sivil bir örgütlenmeye gidilirse, hem böyle gelişmiş helikopterler hem de bunları kullanma konusunda uzmanlaşmış pilotlar bulunmalı.

Bir de medya konusunda biraz sıkıntı yaşıyoruz. Biz genellikle kırsal kesimde arama kurtarma operasyonu gerçekleştiriyoruz. Buralarda karşılaştığımız medya mensupları da genellikle asıl işi ve eğitimi gazetecilik olmayan, yerel halktan insanlar. Bu nedenle belki de, tek ve en önemli amaç yalnızca ilgi çekici bir haber yapabilmek. Sizin söylediklerinizle ya da olayın aslıyla pek ilgilenmiyorlar. Kimi zaman çok yanlış haberler yansıyor ve bunları düzeltmek çok zor oluyor. Örneğin, son yaşadığımız olayın üzerinden 1 aya yakın bir zaman geçmesine karşın, karşılaştığımız birçok insan, arkadaşlarımızın dağda tipiye yakalandıklarını ya da iplerinin koptuğunu düşünüyor. Olayla ilgili ilk haberler bu nedenle çok önemli; insanların aklında genellikle o şekliyle kalıyor. Oysa haberleri takip edenler, bizim de müdahalemizle düzeltilmiş şekliyle okuyabildiler, ama bunu yapan çok fazla kişi yok. Hatta biz olay yerine ulaşmak için helikopterin kalkmasını beklerken televizyonda kaza geçiren arkadaşlarımızın kurtarıldığı haberini izledik. Burada tabii ki, bütün suç medyada değil; olaya çok yabancı oldukları için durumu doğru değerlendirip haberleşemiyorlardır. Ama bunlar çok yanıltıcı olabiliyor. Bu nedenle, olayın içinde yer

Fotoğraf: Mustafa Cihan

alan ve yetkili kişilerden aldıkları bilgiler doğrultusunda haber yapmaları, olayın ne kadar kritik olduğu da göz önünde tutulursa kesinlikle gerekli.

Sizin Türkiye’de arama kurtarma yapılması için bir öneriniz var mı?

Bora Maviş – Dağcılığın şu anki popülerliğiyle uyuşan ve hızlı reaksiyon gösterebilen bir sistemi ne kadar bir araya getirebilirsek, ORDOS olarak kendi tanımladığımız görevi o kadar yerine getirmiş olacağız. Böyle bir merkezi yapılanma için bir protokol imzalandığında da duyum kim gelirse gelsin, ilgili yeri aradığında bir sonraki adım belli olacak. Helikopter mi gerekiyor, onu çıkartmak için onlarca telefon görüşmesi yapıp izin istemek gerekmeyecek. Bütün inisiyatif bu birimde olacak ve bu sayede bizi oyalayan birçok prosedür atlatılmış olacak.

Mustafa Cihan – Bize çok büyük yardımları dokunsa da, askeri yapılanmanın elbette kendi kuralları var. Bir telefonla işler hallolmuyor ne yazık ki. Hiyerarşik yapısı gereği en küçük birimden başlayarak

yukarı çıkıyor talepler. Bununla birlikte, helikopteri kaldıracak ya da talep edecek jandarmayla arama kurtarmayı yapacak birim arasında da bir protokol yok.

Eylem Elif Koç – Bu protokol elbette ordu ve sivil örgütler arasında yapılamaz. Bu nedenle bizim önerimiz, Dağcılık Federasyonu’nun mutlaka bu protokole taraf olması. Federasyon’un içindeyse, bizce yine birbirini tanıyan, birlikte tırmanan bir ekip ya da ekiplerin olması gerekiyor. Federasyon’un bu ekiplerin eğitimlerini ve tatbikatlarını belirleyip kendilerini besleyecek bir hat çizmesi gerekiyor. Bir yandan da ulaşım ya da tahliye gibi konularda gerekenin yapılmasını protokole bağlaması gerekiyor. Bizim belki yeterli bir ekibimiz var, ama sayıca tek müdahalelik bir ekibiz. He deflenen şeyler arasında, müdahale edilecek ekiplerin sayısının çoğaltılması ve sürekliliklerinin sağlanması da olmalı.

Elif Yılmaz

Bu yazının hazırlanmasına fotoğraf arşiviyle katkıda bulunan ODTÜ Dağcılık ve Kış Sporları Kolu’na teşekkür ederiz.